

Nr 357

Av herr Dahlén, om en översyn av fördelningen av ärenden mellan departementen.

(Lika lydande med motion nr 349 i Andra kammaren)

Under ett antal år har i olika sammanhang frågan om en reform av departementsorganisationen kommit upp. Sålunda förordade 1956 års statsrevisorer en allmän departementsreform. 1957 års riksdag instämde och ansåg att frågan borde få en lösning »utan onödigt dröjsmål». Författningsutredningen överlämnade i början av år 1958 sitt betänkande om regeringsarbetet. I detta redovisades resultatet av de s. k. hearings, som ägt rum inom utredningen med nuvarande och förutvarande statsråd och statssekreterare. Utredningen hade inte till uppgift att framlägga något detaljerat förslag till departementalreform men skisserade olika tänkbara alternativ.

Av tillgängligt material synes finans-, ecklesiastik-, social- och inrikesdepartementen vara de mest arbetstyngda.

Finansdepartementet har i olika avseenden en särställning. Dess arbetsbelastning är ojämnare än andra departements, vilket framför allt beror på att budgetarbetet koncentreras till en mycket kort period. I författningsutredningens hearings framkom, att finansdepartementet under ett antal år visat ökad lust att ge sig in i detaljdiskussioner med fackdepartementen. Man nöjde sig inte med att diskutera de allmänna konsekvenserna av fackdepartementens förslag utan gav sig i många fall in i realdiskussion av dessa. I den mån samma inställning fortfarande finns kvar, ger detta givetvis en extra arbetsbelastning som rimligen borde kunna till stor del reduceras.

I diskussionen har framkastats tanken att det skulle finnas en speciell *budgetminister* med uppgift att ägna sig åt statsverkspropositionens utarbetande och budgetkontrollen. *Finansministern* skulle i första hand ägna sig åt skatte- och konjunkturpolitiken. Mot denna uppdelning har anförts att utgifts- och inkomstsidorna hör så intimt ihop att en samordning är nödvändig. Om två skilda statsråd skulle dela på uppgifterna, kommer den ene av dem i realiteten att bli underordnad den andre, vilket från flera synpunkter vore olämpligt. Återstår möjligheten att flytta bort vissa ärendegrupper från finansdepartementet.

Tullverket kunde flyttas till handels- eller kommunikationsdepartementet, statistiska centralbyrån till folkbokföringen i inrikesdepartementet, kam-

marrätten till justitiedepartementet och kammarkollegiet till det departement, som handlägger kyrkoärenden.

Vid förra årets höstriksdag väcktes frågan om uppdelning av nuvarande *ecklesiastikdepartementet* i ett undervisningsdepartement och i ett departement, som sysslade med forsknings- och kulturfrågor. Redan tidigare var ecklesiastikministerns och departementets arbetsbörda mycket stor. Den lättnad som temporärt skett genom att ett särskilt statsråd behandlade kyrkoärenden har nu försvunnit i och med att ecklesiastikministern åter gjorts till föredragande för dessa frågor. Även har ifrågasatts om radio och TV, som nu ligger under kommunikationsdepartementet, inte naturligare hörde hemma i ett kulturdepartement.

Social- och inrikesdepartementen har flyttat en del arbetsuppgifter sig emellan. Det förefaller för tidigt att yttra sig om hur denna ordning kommer att verka. Ytterligare förändringar synes aktuella att diskutera. Bl. a. borde övervägas om inrikesdepartementet skulle överta byggnads- och stadsplanväsendet från kommunikationsdepartementet, från finansdepartementet kommunala låne-, borgens-, fond- och skatteregleringsärenden samt lantmäteriet från jordbruksdepartementet.

Utrikeshandelsfrågornas uppdelning på *handelsdepartementet* och *utrikesdepartementets handelsavdelning* är inte någon helt rationell ordning. Den ökade betydelse dessa spörsmål fått pekar mot en omorganisation.

Detta är endast exempel på förslag, som framkommit under debatten. Avsikten är inte här att ta ställning till i vad mån just de här anförda synpunkterna bör tillgodoses. Andra omgrupperingar kan mycket väl tänkas.

Frågan om hur Kungl. Maj:ts kansli är organiserat är betydelsefull. Det måste ligga i allas intresse att få en så effektiv och smidig departementsorganisation som möjligt. Statsrådet Hermansson har fått i uppdrag att utreda vissa frågor beträffande departementens arbete. I direktiven till denna utredning sägs klart, att ärendefördelningen mellan departementen inte ingår i detta uppdrag. Enligt min mening finns det därför anledning för riksdagen att uttala att den önskar en översyn av dessa spörsmål.

Med stöd av det anförda hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte förorda att en översyn av ärendefördelningen mellan departementen sker för att åstadkomma en ändamålsenlig organisation av regeringsärendenas handläggning.

Stockholm den 25 januari 1964

Olle Dahlén